

Εἶμαι κομμένη... Εἰς τὸ σπίτι θὰ τὰ μάθης ὄλα.

Μετὰ μίαν ὥραν τὰ εἴξευρα ὄλα. Εἶνε ἡ πειὸ παράξενη ἱστορία τοῦ κόσμου! Χθὲς τὸ πρωτὶ, εἰς τὰς ὀκτώ, εἶχαν ἐξυπνήσει τὴν μαμὰν διὰ νὰ τῆς δώσουν αὐτὸ τὸ μικρὸ γραμματάκι, τῆς κυρίας Μερσερέ, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ κατεπεῖρον.

“Ἐγὼ ἡμικρανίαν δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐξέλθω. Ἐλα, ἔλα εἰς τὴν στιγμὴν. Πρόκειται διὰ τὴν εὐτυχιάν τῆς Εἰρήνης”.

Ἡ μαμὰ σηκώνεται καὶ πηγαίνει.

Ἄλλὰ ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον... Ἡ ὥρα ἐπτὰ καιρὸς τοῦ φαγητοῦ.

(Ludovic Halévy).

[Ἐπιτετατὸ τὸ τέλος].

A. Π. Κ.

Ο ΧΟΡΟΣ

Μία εἰκὼν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 1877 διατρίβων προσωρινῶς ἐν * * παρσευρήθην εἰς χορὸν, τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 27 Νοεμβρίου ἔδιδεν ὁ διακεκριμένος φίλος μου κ. Χ. μεγαλέμπορος ἐν τῇ πόλει ἐκείνη. Ὁ κύριος Χ. ἐώρταζε τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του, προσεκάλεσε δὲ καὶ ἐμὲ, παλαιὸν φίλον του, μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειῶν. Παιδιῶθεν φίλος τοῦ χοροῦ καὶ τῶν διασκεδάσεων ἐπορευθῆν καὶ ἐγὼ ἵνα συμμετάσχω αὐτῆς τῆς διαχύσεως. Αἱ αἰθουσαι τοῦ μεγάρου τοῦ κ. Χ. ἦσαν λαμπρότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα κεκοσμημέναι, τὰ πάντα δὲ ἐμαρτύρουν καὶ ἐξύμνουν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ.

Μεταβὰς ἐκεῖσε μᾶλλον ἀργά, ἔφθασα καθ' ἡν στιγμὴν ἡ ὀρχήστρα ἔπαιζεν ἐν *ballser* τοῦ Στράους. Δὲν δύναμαι νὰ ἀποκορῶ τὴν ἡδονὴν, ἣν ἡ στιγμὴ ἐκείνη μοι ἐπροξένησε, διάφοροι δὲ σκέψεις ἀνήλθον αὐθόρμητοι εἰς τὸ πνευμά μου.

Πόσον εἶναι ὠραῖον, πόσον εἶναι μαγικὸν τὸ θέαμα τοῦτο! εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Φῶς, ζωὴ καὶ εὐθυμία κατέχουσιν ὅλην τὴν αἶθουσαν. Οἱ μὲν ἄνδρες ἀποθέντες πρὸς μικρὸν τὰς φροντίδας τῆς ἡμέρας ἐνασμενίζουσιν εἰς τὴν χαρὰν αὐτῆς τῆς στιγμῆς, αἱ δὲ κυρίαὶ καὶ δεσποινίδες βλέπουσιν ἐνώπιόν των πραγματικὸν τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἐθέρμανε τὴν φαντασίαν των ἐπὶ ἡμέρας ὀλοκλήρους. Ἄλλὰ τί εἶναι χορὸς; τί εἶναι διασκεδάσις; Ἡθελεν εἶπη τις ὅτι εἶναι τὸ ἀντίστροφον τοῦ πραγματικοῦ βίου.

Ἀναλύων τὰς ἐντυπώσεις ταύτας καὶ λησμονῶν πρὸς στιγμὴν τὴν πάλιν καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῆς πραγματικότητος, σχηματίζει τις τὴν καλλίστην καὶ λαμπροτάτην ἰδέαν περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἡ Μουσικὴ, ἡ καλλίστη αὕτη τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, κατσευάζει πᾶσαν ἀθυμίαν τῆς ψυχῆς, συνεργουσα δὲ μετὰ τοῦ

χοροῦ ἀνυψοῖ τὸ πνεῦμα εἰς τὴν γαληνιαίαν σφαῖραν τῆς εὐδαιμονίας καὶ ἀνακουφίζει τὴν καρδίαν ἀπὸ πάσης δυσαρεσκίας. Πόσον εἶμαι εὐτυχῆς! ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν. Πόσον εἶμαι εὐχαριστημένος! τῷ ὄντι δὲν μετανοῶ ὅτι ἤλθον, μᾶλλον πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὸν κύριον Χ., ὅστις μὲ προσεκάλεσε νὰ μετάρχω τῆς ὠραίας ταύτης διασκεδάσεως.

Εἶχον ἤδη παρέλθῃ λεπτά τινα τῆς ὥρας καὶ ὁ νοῦς μου κατεχόμενος ὑπὸ τῆς μαγείας τῆς μουσικῆς, τοῦ χοροῦ καὶ τῆς εὐθυμίας εὐρίσκετο ἐν εἰδει ἐκστάσεως, ὅτε ἤκουσα ἐκ πλαγίου φωνὴν καλοῦσαν τὸ ὄνομά μου. Ἡ φωνὴ αὕτη μοι ἦτο γνωστὴ, στραφεῖς δὲ εἶδον τὸν φίλον μου κύριον Φ. Ὁ κύριος Φ. εἶναι γνωστός ἐν τῇ πόλει διὰ τὰς ἀρετάς του καὶ διακεκριμένος διὰ τὴν παιδείαν του, ἐπιφοβὸς ὅμως καὶ σεβαστὸς ἐνταυτῷ διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ἀπότομον τῶν σκέψεών του. Μὲ ἐχαιρέτισε καὶ τότε ἤρχισε μετὰξὺ ἡμῶν ὁ ἐξῆς διάλογος, τὸν ὁποῖον πιστῶς ἐκθέτω ἐνταῦθα.

Φ. — Πῶς διασκεδάζετε; μοι εἶπεν.

Ἐγώ. — Ἐγώ; εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος εὐρισκόμενος ἐν εἰδει ἐκστάσεως ὅτε ἤκουσα τὴν φωνὴν σας.

Φ. — Καὶ ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος, περισσότερον μάλιστα πολλῶν ἄλλων, αἵτινες εὐρίσκονται ἐνταῦθα καὶ περιφέρονται εἰς τὰς αἰθούσας συνδιαλεγόμενοι μετὰ τῶν Κυριῶν. Οὗτοι δὲν ἤλθον ἐνταῦθα πρὸς ἰδίαν τέρψιν καὶ διάχυσιν, ἀλλὰ κατὰ καθήκον ἵνα εὐχαριστήσωσι τὰς συζύγους των — αὐταὶ τῷ ὄντι διασκεδάουσι. Ἐνωῶ πολὺ καλὰ τὴν δυσἀρεστον θέσιν τῶν ἀνθρώπων τούτων. Προσκαλεῖσαι λ. χ. εἰς ἕνα χορὸν; ἂν μὲν εἶσαι ἀγάμος εὐκολώτατον τὸ πρᾶγμα· πλύνεσαι, ἐνδύσεαι καὶ ἡ ἀμαξα σὲ φέρει μὲχρι τῆς θύρας. Εἰσέρχεται καὶ ἀναριθμητοὶ γυναικεῖοι ὀφθαλμοὶ σπινθηροβολοῦσιν ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ σου. Μόνη σκέψις σου εἶναι ἡ διασκεδάσις· ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα παρὰ τοῖς ἐγγάμοις.

Ἐγώ. — Τί περισσότερον θὰ κάμῃ ὁ ἐγγάμος, παρὰ νὰ κάμῃ ὅ,τι κάμνεις σὺ καὶ νὰ συνοδεύῃ καὶ τὴν κυρίαν του.

Φ. — Καθὼς ὁμιλεῖς, τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλοῦστατον. Ἄκουσον ὅμως πρῶτον καὶ κατόπιν φέρε τὰς παρατηρήσεις σου. Ὁ χορὸς καὶ αἱ παρόμοιαι διασκεδάσεις εἶναι πρὸς τὸν ἐγγάμον λυπηρὸν καὶ δυσἀρεστον θέμα. Πρέπει ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἐκὼν ἄκων νὰ ὑποβληθῇ καὶ ἀκολουθήσῃ τὰς ἐξεις ὅσας καθιέρωσε πρὸ πολλοῦ ὁ καλὸς λεγόμενος κόσμος, *il bel mondo*, καὶ αἵτινες ἀποβλέπουσιν ἰδίως τὴν γυναικίαν. Αἱ ἐξεις αὗται, αἵτινες διαδίδονται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ὡς ἱερὰ παρακαταθήκη, εἶναι πρὸς πάντα λογικὸν καὶ τίμιον ἀνθρώπον ἀνεξήγητοι, ἵνα μὴ εἶπω ἀνήθικοι.

Ἐγώ.— Καί ποῖται εἶναι, παρακαλῶ, αἱ εἴσεις αὐται ;

Φ.— Κατὰ πρῶτον, ὅταν προσκληθῆς, πρέπει ἐκὼν ἄκων, εὐκαίρῳ ἢ μὴ, νὰ ὑπακούσῃς, ἄλλως προσβάλλεις, ὡς λέγουσι, τὸν προσκαλοῦντά σε. Δεύτερον, πρέπει νὰ παρουσιάσῃς τὴν σύζυγόν σου εἰς τρόπον ἀρμόζοντα εἰς τὴν περίστασιν· πρέπει, δηλαδή, αὐτὴ νὰ ἀπογυμνωθῇ τὸ σῶμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνωνται τὰ ὠραιότερα αὐτοῦ μέλη, καθὼς τὰ ἐπλασεν ἢ φύσας, δηλ. οἱ βραχίονες, ὁ λαιμὸς, τὸ στήθος καὶ τὰ νῶτα. Ἡ γύμνωσις αὐτὴ τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς εἶναι εἰς τὰ ὄμματα τῶν κοινῶν ἀνθρώπων ἀνάιδεια καὶ κακοῦθρα, ἐν ᾧ διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος πάσης ὑψηλῆς διασκεδάσεως, εἶναι εἴς τὴν σεβαστή. Τὴν σεβαστὴν ὅμως ταύτην ἐξὶν δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ καὶ νοήσῃ ὁ κοινὸς νοῦς καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος εἰμὴ ὡς παραβίασιν τῆς φύσεως, ὡς βιασμὸν τῆς αἰδοῦς, καὶ ἢ παραβίασις αὐτῆ τῆς φύσεως εἶναι τι ἐπιδυσχελητότερον. Ἡ αἰδὺς εἶναι τι φυσικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν γυναῖκα. Τὸ φυσικὸν δὲ τοῦτο παρατηρεῖται οὐχὶ μόνον παρὰ τοῖς ἐφήβοις, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βρέφη, διατηρεῖ δὲ ὁ ἄνθρωπος καὶ μάλιστα ἡ γυνὴ, ὅταν εἶναι σώφρων, μέχρι θανάτου. Ἡ ἀποβολὴ τῆς αἰδοῦς προϋποθέτει ἢ συνεπιφέρει τὴν ἠθικὴν ἀνάιδειαν, καὶ ἐν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν, ἅτινα διακρίνουσι τὴν τιμίαν γυναῖκα ἀπὸ τῆς ἀτίμου, εἶναι ἢ περὶ τὴν ἐνδουμασίαν κοσμιότης.

Ἐγώ.— Οἱ λόγοι σου ἔχουν μεγάλην ἀλήθειαν· μοὶ ἐνθύμισες τὰ καλὰ τῶν Παρισίων καὶ ἄλλων πόλεων, ἅτινα εἶχον ἐπισκεφθῆ ὅταν ἡμῖν νεώτερος· καὶ ἐκεῖ τὰ κοράσια εἶναι ἡμίγυμνα, καθὼς ἐδῶ αἱ εὐγενεῖς αὐταὶ κυρίαι καὶ σεμναὶ δεσποινίδες.

Φ.— Πολὺ ὠραία καὶ ἐπιτυχῆς παρομοίωσις ! Ἀλλὰ τὰ ἀτυχῆ ἐκεῖνα κοράσια ἐξ ἀνάγκης ἀπογυμνοῦσι τὸ σῶμα τῶν· πράττουσι δὲ τοῦτο ἵνα ἀρέσωσιν εἰς τὸ κοινόν. — Σοὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ βιασμὸς τῆς αἰδοῦς δὲν μένει ποτὲ ἀτιμώρητος, ἐνθυμοῦμαι δὲ τώρα ἐν ἀξιωματικῶν συμβᾶν τὸ ὅποιον εἶχον ἀναγνώσῃ εἰς τὸν ἀρχαῖον ἱστορικὸν Ἡρόδοτον, καὶ τὸ ὅποιον ἐπιβεβαίωσέ τοὺς λόγους μου.

Ὁ Κανδαύλης, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆν Λυδίας, εἶχεν ὠραίαν σύζυγον, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ὠραιότεραν ὅλων τῶν γυναικῶν καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ἔτρεφε σφοδρὸν ἔρωτα. Εἶχε πιστότατον ὑπασιπτήν, τὸν Γύγην, εἰς τὸν ὅποιον ἐνεπιστεύετο τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὸν ὅποιον πολλάκις εἶχεν ἐπαινέσῃ τὴν ὠραιότητα τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς του. Μετὰ παρέλευσιν καιροῦ εἶπεν ὁ Κανδαύλης πρὸς τὸν Γύγην : «Γύγη, νομίζω ὅτι δὲν πιστεύεις εἰς

ὅσα σοῦ εἶπα περὶ τῆς ὠραιότητος τῆς γυναικὸς μου· προσπάθησε νὰ τὴν ἰδῆς γυμνήν». Ἠπόρησεν ὁ Γύγης καὶ τοῦ εἶπεν : «Ἀσύνητον λόγον λέγεις, παραγγέλλων μοι νὰ ἰδῶ γυμνήν τὴν κυρίαν μου· ἅμα ἐκδυθῆ ἢ γυνὴ τὸν γυμῶνα, συναπεκδυέται καὶ τὴν αἰδῶ. Τὰ καλὰ πράγματα εἶναι πάντοτε καλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ μανθάνωμεν· μεταξύ δὲ τούτων εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι πρέπει ἕκαστος νὰ προσέχη εἰς τὰ ἑαυτοῦ. Ἐγὼ πείθομαι ὅτι ἐκείνη εἶναι ὠραιότατη πασῶν καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ ζητῆς παρ' ἐμοῦ ἄνομα πράγματα».

Ταῦτα ἔλεγεν ὁ Γύγης καὶ ἀπέκρουε τὰς παρακλήσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κανδαύλου, φοβούμενος μὴ συμβῆ τι κακόν. Ὁ δὲ Κανδαύλης τῷ ἀπήντησε : «Θάρρει, ὦ Γύγη, καὶ μὴ φοβοῦ μήτε ἐμὲ, μήτε τὴν γυναῖκά μου, διότι δὲν θὰ πάθῃς τίποτε, θὰ φέρω δὲ τὸ πρᾶγμα εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ μάθῃ ὅτι τὴν εἶδες. Ἐγὼ θέλω σὲ τοποθετήσῃ ὅπισθεν τῆς ἀνοιγομένης θύρας τοῦ δωματίου, ἐν τῷ ὁποίῳ κοιμώμεθα, ἀφοῦ δὲ εἰσέλθω ἐγὼ, θὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὴ καὶ θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐκδυθῆαι θέουσα τὰ φορέματά της ἐν πρὸς ἐν ἐπὶ ἐνός θρόνου· αὐτοῦ θὰ δυνηθῆς νὰ τὴν ἰδῆς ἐν πάσῃ ἡσυχίᾳ, ἀφοῦ δὲ στρέψῃ τὰ νῶτα διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κλίνην, τότε φρόντισε νὰ φύγῃς διὰ νὰ μὴ σὲ ἰδῆ ἐξερχόμενον τοῦ δωματίου».

Μὴ δυνάμενος ὁ Γύγης νὰ διαφύγῃ ἔπραξε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Κανδαύλου· ἐτοποθετήθη λοιπὸν κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν ὅπισθεν τῆς θύρας καὶ εἶδε τὴν γυναῖκα εἰσελθοῦσαν καὶ ἐκδυομένην, ὅτε δὲ ἐστράφη ἢ γυνὴ ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν κλίνην, ἐτραβήχθη ὁ Γύγης καὶ ἐξήλθεν, ἀλλὰ ἢ γυνὴ τὸν εἶδε. Μαθοῦσα αὐτὴ τὸ ἄσεμνον τέχνασμα τοῦ συζύγου της ἡσχύνθη ἀλλ' ἐσιώπησε, σκοπὸν ἔχουσα νὰ ἐκδικηθῆ τὸν Κανδαύλην· διότι οἱ Λυδοὶ καὶ ἄλλοι λαοὶ τὸ θεωροῦσι μεγάλην αἰσχύνην νὰ φανῆ τις γυμνός, καὶ ἀνὴρ ἂν ἦναι. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν προσεκάλεσεν ἢ βασίλισσα τὸν Γύγην καὶ τοῦ εἶπεν : «Ἐν ἐκ τῶν δύο πρέπει νὰ ἐκλέξῃς, ὦ Γύγη, ἢ νὰ φονεύσῃς τὸν Κανδαύλην καὶ νὰ λάβῃς ἐμὲ καὶ τὴν βασιλείαν τῆς Λυδίας, ἢ νὰ θανατωθῆς ἐσὺ ἵνα μὴ βλέπῃς εἰς τὸ ἐξῆς ὅσα δὲν πρέπει, ἀκούων τὰς προτροπὰς τοῦ Κανδαύλου. Ἡ ἐκεῖνος πρέπει νὰ χαθῆ, ὅστις ἐσκέφθη τοιαῦτα πράγματα, ἢ σὺ ὅστις μὲ εἶδες γυμνήν». Ὁ Γύγης εὐρέθη εἰς ἀμηχανίαν τί νὰ πράξῃ, μὴ θέλων νὰ φονεύσῃ τὸν κύριόν του· ἀναγκασθεὶς ὅμως ἐπροτίμησε τὸ πρῶτον. Κρυβεὶς ὅπισθεν τῆς θύρας ὅθεν εἶχε θεωρήσῃ τὴν βασίλισσαν ἐκδυομένην καὶ ὠπλισμένον δι' ἐγχειρίδιον, τὸ ὅποιον αὐτὴ τοῦ εἶχε δώσῃ, ἐρόνευσε τὸν Κανδαύλην κοιμώμενον, ἔλαβε δὲ καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιλείαν τῶν Λυδῶν.

Ἐγώ. — Τὸ διήγημα τοῦτο εἶναι σπουδαιότατον καὶ μαρτυρεῖ τρανώτατα τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων σου, ὅτι δηλ. ἡ ἀπογύμνωσις τῆς σαρκὸς προϋποθέτει ἢ συνεπιφέρει τὴν ἠθικὴν ἀναίδειαν καὶ ἀπογύμνωσιν.

Φ. — Πολὺ καλὰ! ἄς προχωρήσωμεν! Ἄς ἔλθωμεν εἰς αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῆς διασκεδάσεως. Ὁ χορὸς! Παρατήρησες καὶ παρατήρησεις ἐνταῦθα πόσον ὅλοι οἱ ἄνδρες εἶναι εὐγενεῖς καὶ περιποιητικοί, πόσον αἱ κυρίαί εἶναι χαρίεσσαι καὶ εὐπροσάγοροι! Παρατήρησον! πόσαι θωπεῖαι, πόσαι ὑποκλίσεις, πόσα μειδιάματα! Νομίζεις ὅτι αἱ αἰθουσαι αὐται μετετρέπησαν εἰς κατοικίας ἀγγέλων. Οἱ ἄνθρωποι μετεβλήθησαν διὰ μιᾶς ὡς διὰ μαγικῆς ράβδου καὶ φαίνονται ὄντα ὑπεράνθρωπα καὶ εὐδαίμονα, ἅτινα ἀπέθεντο εἰς τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας πᾶν γεῶδες καὶ ὕλικόν καὶ εἰσῆλθον ἐνταῦθα ὡς καθαρὰ πνεύματα, *verklärte Geister*, καθὼς λέγουσιν οἱ Γερμανοὶ ἢ μουσικῆ τοῦ χοροῦ δὲν ἐγείρει παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπινα καὶ ὕλικὰ αἰσθήματα, ἀλλὰ μόνον τὴν ὑψηλὴν Ἰδέαν τῆς Ἄρμονίας, καὶ τὸν Πόθον τοῦ Ἰδεώδους, ὃν ἠσθάνθη διὰ παντός τοῦ βίου του καὶ ἐξέφρασε δι' ὅλης τῆς ποιήσεώς του ὁ μέγας ποιητὴς Σχίλλερὸς τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν, οἱ ὠραῖοι βραχίονες, τὸ ἀσθμαῖνον στήθος των, οἱ ἐκ τῆς μέθης τῆς ἡδονῆς ὅτε μὲν σπινθηροβολοῦντες, ὅτε δὲ κεραυνωμένοι ὀφθαλμοὶ των, οὐδὲν, οὐδὲν ἀνθρώπινον ἐγείρει παρ' αὐτοῖς, οὐδεμίαν ὕλικὴν καὶ χυκὴν ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ καλλιτεχνικὸν θαυμασμόν ἐμποιεῖ.

Ἐγώ. — Εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ λόγοι σου εἶναι ἀπλὴ εἰρωνεία.

Φ. — Εἶναι περιττόν, νομίζω, νὰ λεπτολογήσωμεν ἢ νὰ συζητήσωμεν ἐὰν ὁ χορὸς, μεταξὺ ἐγγάμων πρὸ πάντων, εἶναι τι θεμιτόν ἢ ἀθέμιτον. Ὅσοι παρευρίσκονται εἰς τοὺς χορούς καὶ παρατηροῦσι τὰ συμβαίνοντα δὲν δύνανται νὰ μὴ ὁμολογήσωσιν ὅτι αἱ αἰθουσαι τῶν τοιούτων διασκεδάσεως εἶναι ἐργαστήρια κκοηθείας καὶ διαφθορᾶς. Ἄλλὰ τὴν ἐξαχρείωσιν ταύτην τηρεῖ εἰσέτι σεβαστὴν ἢ θέλησιν τῶν ἀνωτέρων τάξεων. Πάντες οἱ εὐαίσθητοι καὶ χρηστοὶ ἄνθρωποι ἀναγνωρίζουσι τὸ ἀνήθικον τῆς διασκεδάσεως ταύτης, πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ἀγαθὸν τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους των κατακρίνουσιν αὐτόν. Ἄλλὰ τί λέγω; ἐνθυμοῦμαι τώρα ὅτι τὸν χορὸν κατεδίκασεν, ἤξεύρεις τίς; οὐχὶ θεολόγος τις ἢ ἱεροκῆρυξ διδάσων ἀπὸ τοῦ ἁμβλῶνος ἐγκράτειαν καὶ προσευχὴν, — οὐχὶ ποιητὴς τις ἢ φιλόσοφος ἐξ ἐκεῖνων, οἵτινες ἠθικολόγησαν περὶ τῶν τοιούτων καὶ ἐξύμνησαν τὴν ἀρετὴν ὡς τὸ κάλλιστον θήρημα ἐν τῷ βίῳ; οὔτε ὁ Παρίνης, οὔτε ὁ Φώσκολος εἶναι οἱ πικρῶς ἐλέγχοντες αὐτόν, ἀλλ' ἕτερος ποιητὴς, ὀνομαστός διὰ τὰ

μεγάλᾳ ποιητικὰ του πλεονεκτήματα καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνάς του, ἀλλὰ ἄξιός οἱ κτου διὰ τὴν διαφθορὰν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου του. Ἠξεύρεις ὅτι ὁ Byron ὑπῆρξε μέγας ποιητὴς, ἀλλὰ καὶ ἀχαλίωτος ἄνθρωπος; ἡ κακία εἶχε δι' αὐτόν μέγα δέλεαρ, οὐχ ἦττον καὶ αὐτὸς ἀνεγνώρισε τὸ ἄσμενον τῆς διασκεδάσεως ταύτης καὶ σφοδρῶς ἐστηλίτευσεν αὐτὴν εἰς τὸ ποιημάτιόν του *The Waltz*. Ἐν αὐτῷ κατακρίνει τὸν χορὸν ὡς ἐπιτρέποντα εἰς τὰ ἄτομα τῶν δύο φύλων ἀνοικεῖον καὶ ἀθέμιτον προσπέλασιν καὶ συνάφειαν, ἀναφέρει δὲ τὴν ἐκπληξίν ἣν ἠσθάνθη σὺφρων τις Ὁθωμανός, ὅτε παρευρέθη εἰς ἓνα χορὸν Εὐρωπαίων. . . Τὸ τέλος τοῦ ποιήματός του τούτου ἔχει ἐλεγειακὸν χαρακτήρα. Διὰ τί, λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς συμπολίτας του, θέλετε νὰ καταστήσητε τόσῳ εὖνον τὸ κάλλος καὶ τὰ ἄλλα θέλγητρα τῆς γυναικός; διὰ τί θέλετε νὰ μαράνητε τὸ θεῖον καὶ ἀγνὸν αἶσθημα τοῦ ἔρωτος, κυλιόντες αὐτὸ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀκολασίας;

Ἐξ ὧσιν μέχρι τοῦδε σοὶ ἀνέφερα, καὶ ἐξ ὧσιν ἰδίως ὄμμασι παρατηρεῖς ἐν ταῖς αἰθούσαις ταύταις δύνασαι, χωρὶς τῆς βοηθείας μου, νὰ σχηματίσης μίαν ἰδέαν περὶ τῆς ἐν γένει ἀνατροφῆς, ἣν ἔχει αὐτὴ ἡ τάξις τῆς κοινωνίας, καὶ νὰ ἐξηγήσης διάφορα ἄλλως ἀνεξήγητα φαινόμενα, παρατηρούμενα ἰδίως εἰς αὐτήν. Αὕτη νηπιόθεν οὕτως ἀνατρέφεται. Ἡ ἀγωγή αὐτῆς ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ καταπιεῖ πᾶν εὐγενὲς αἶσθημα τῆς ψυχῆς καὶ ἀντικαταστήσῃ ἀπλῆν ἐξωτερικὴν κοσμιότητα τρόπων, ἐπιτρέπουσαν τὰ πάντα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς εὐσημοσύνης. Ἄλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ διαφθορά. Ναι, ἰδὲ τὸν ἄνθρωπον οἷος ἐξέρχεται ἐκ τῶν χειρῶν τῆς φύσεως καὶ ὕστερον παρατήρησον τὴν ἠθικὴν παραμόρφωσιν, ἣν παράγει εἰς αὐτόν βαθμιαίως ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἀνατροφή. Τότε θέλεις ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀτόμῳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαφθορὰ δὲν ἐπέρχεται διὰ μιᾶς ὡς κεραυνός, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν καὶ ἀνεπαίσθητως δηλητηριάζει τὰ ἀγνότερα αἰσθήματα, ὅσα ἐνέπνευσεν ἡ φύσις εἰς τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐν πρώτοις, ἀν ἐξετάσῃ τὴν ἀγωγὴν, ἣν λαμβάνουσι τὰ κοράσια, θὰ πεισθῆς ὅτι ταῦτα δὲν προορίζονται εἰς γάμον, δὲν προορίζονται νὰ σχηματίσωσιν οἰκογένειαν, νὰ μορφώσωσιν αὐτὴν καὶ χρησιμεύσωσιν ὡς βοηθοὶ τοῦ ἀνδρός εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ διαχειρίσιν. Τὰ σπουδαιότερα θέματα τῆς ἀγωγῆς αὐτῶν εἶναι μουσικὴ, ξέναι γλῶσσαι, κομψότης τρόπων καὶ τὰ παρόμοια· πᾶσα σπουδαιότερα γνῶσις καὶ μελέτη παραγκωνίζεται. Θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ μελέται, γνώσεις ἀποδιέπουσαι εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν οὔτε κἂν ἀναφέρονται. Τὴν περαιτέρω ἀνατρο-

φὴν συμπληροῦ ὁ οἰκογενειακὸς βίος. Ἄλλὰ τί εἶναι ἡ ἀνατροφή αὕτη, οὐδὲν ἔχουσα ἠθικὸν ἔρεισμα, οὐδεμίαν θρησκευτικὴν βᾶσιν; Τὸ ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν αἶσθημα ὑπάρχει ἔμφυτον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, μόνον δὲ τοιαύτη ἀγωγή, οἷα δίδεται σήμερον εἰς τὰς νέας, δύναται νὰ μακρῆν αὐτὸ, ἀντὶ νὰ καλλιεργήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ. Δοκίμασε, ἂν ἦσαι ἱκανὸς, νὰ ἀποπλανήσῃς ἀγνὴν καὶ ἀπαίδευτον ἀγρότιδα. Τὸ πρῶτον ἄσμενον βλέμμα σου, ὁ πρῶτος ἄσμενος λόγος σου θέλει προσκρούσῃ εἰς τὴν συναίσθησιν τῆς ἰδίας ἀγνότητος, θέλει δὲ πὲρᾶψις κατὰ πρόσωπον, ἂν τολμήσῃς νὰ προσβάλῃς τὴν σεμνότητα τοῦ χαρακτῆρός της, — ἐν ᾧ ἡ εὐγενὴς κυρία τῶν ἀνωτέρων τάξεων μειδιᾶ εἰς τοὺς χαριεντισμοὺς καὶ τὰς θωπείας τοῦ ἄσμενου καὶ διεφθαρμένου τυχοδιώκτου.

Πιστεύω ὅτι μέχρι τοῦδε παρηκολούθησας εἰς τὰς σκέψεις μου καὶ συμφωνεῖς ὅτι αὗται δὲν περιέχουσιν ἴχνος ὑπερβολῆς.

Ἐγώ. — Συμφωνῶ πληρέστατα καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὰς συμπληρώσῃς.

Φ. — Ἀκολουθῶ λοιπόν. Ἀνέφερα τὴν πρῶτην ἀνατροφήν, ἣν λαμβάνουσιν αἱ νέαι. Ποῖος εἶναι τώρα ὁ οἰκογενειακὸς αὐτῶν βίος; Ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀγωγήν, ἣν ἔλαβον. Ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ ἀποκτῶσιν αἱ νέαι τὰς προκαταρκτικὰς γνώσεις καὶ ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ παραδείγματα τοῦ μετέπειτα βίου των. Ἐθίζονται εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶν ἐλευθερωτέραν συναναστροφήν καὶ συνανάχρωσιν μετὰ συγγενῶν, οἰκειῶν καὶ ξένων. Αἱ σχέσεις αὗται καὶ τὰ καθημερινὰ παραδείγματα συμβάλλουσι τὰ μέγιστα εἰς τὴν νοητικὴν ἐξύπνισιν τῆς νέας καὶ προδιαθέτουσι τὴν ψυχὴν. Περὶ τινων νεανιδῶν δύνασαι καὶ πρὸ τοῦ γάμου των νὰ εἰκάσῃς τὴν μέλλουσαν πορείαν των... αὗται διεφθάρησαν ἤδη ἠθικῶς, μόνος δὲ ὁ φόβος μὴ παραβλαφθῇ τὸ μέλλον των, κρατεῖ αὐτὰς ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἀπελπιστικοῦ βήματος.

Ἄλλὰ καὶ σεμνῶς ἀνατετραμμένα νέαι δὲν δύνανται μετὰ τὸν γάμον των νὰ μὴ παρασυρθῶσιν ἐκ τοῦ ρεύματος τῆς γενικῆς διαφθορᾶς. Κατὰ τὰς σημερινὰς θεωρίας ὁ ἀνὴρ δὲν εἶναι κύριος, δὲν εἶναι ἀνώτερος τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ἴσος, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ κατώτερος. Ἡ νέα δὲν ἀκούει πλέον τὴν ἐπιτακτικὴν φωνὴν τοῦ πατρὸς, τοῦ ἀνωτέρου, φωνῆν, ἣτις δύναται νὰ προφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ὀλέθρου, ἀλλὰ τὴν θωπευτικὴν φωνὴν τοῦ ἰσοβαθμίου συζύγου. Ἡ στιγμιαία αὕτη μετὰβασις ἀποφασίζει, οὕτως εἰπεῖν, τὴν τύχην τῆς γυναικὸς. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀκολουθῶν ἐκ τῶν σχέσεων καὶ περιπετειῶν ὅσαι ἐνδέχεται νὰ παρακολουθήσωσιν εἰς τὸ διάστημα τοῦ συζυγικοῦ βίου. Αἱ κοινωνικαὶ ὅμως ἕξεις δὲν ἀλλοιοῦνται, δὲν καταργοῦνται (ὁμιλῶ πάντοτε περὶ τῶν ἀνωτέρων τάξεων) διὰ μιᾶς,

καὶ ἡ διατήρησις αὐτῶν δηλοῖ ὅτι ἔχουσι ῥίζας ἀείποτε ἀκμαιᾶς. Ὁ χορὸς, ἐν ᾧ παρευρισκόμεθα, εἶναι χορὸς μιᾶς τῶν καλλιτέρων καὶ σεμνοτέρων οἰκογενειῶν τῆς πόλεως, ἀλλὰ τίγες εἶναι οἱ προσκεκλημένοι; Περιπτὸν νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ἐκ τῶν ἑκατῶν περίπου κυριῶν, αἵτινες παρευρίζονται, αἱ εἴκοσι τοῦλάχιστον εἶναι γνωσταὶ δι' ἐρωτικὰς περιπετείας ἃς ἔλαβον κατὰ τὸ διάστημα τοῦ συζυγικοῦ βίου των, καὶ ὅμως ὁ κόσμος ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποδίδῃ εἰς αὐτὰς, ἐξωτερικῶς τοῦλάχιστον, τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς σεβασμόν.

Ἐγώ. — Ὁ σεβασμὸς ὅμως οὗτος εἶναι μόνον φαινομενικὸς ὅσοι γνωρίζουσι τὴν διαγωγὴν των. . .

Φ. — Ὅσοι γνωρίζουσι τὴν διαγωγὴν των δὲν δισταζοῦσι νὰ προσκαλέσωσιν αὐτὰς εἰς τὰς διαφόρους συναναστροφὰς των, ἄρα δὲν ἀποδοκιμάζουσι τὴν διαγωγὴν των.

Ἐγώ. — Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι τῷ ὄντι ἀξιολύπητος.

Φ. — Ναι, εἶναι τῷ ὄντι λυπηρά. Πόσον εἰλικρινεῖς εἶναι οἱ λόγοι μου, τὸ ἀποδεικνύει ἡ σειρά τῶν σκέψεών μου καὶ αὕτη ἡ κατάστασις τῆς κοινωνίας. Παρσιώπησα τὰς μεγάλας θυσίας, εἰς ἃς ὑπόκειται ὁ ἔγγαμος κατὰ τὸν συζυγικὸν βίον του, θυσίας τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως καὶ περιορίσθην μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν καθαρὰν σχέσιν τοῦ γάμου, — παρσιώπησα τὰς εὐθύνας, τὰς ἀδιακόπους φροντίδας καὶ τὴν ἀκατάπαυστον ἀγωνίαν περὶ τῆς ἀνατροφῆς, ἐκπαίδευσέως καὶ συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας, καὶ περιορίσθην μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς σχέσεως δύο ὄντων, προσωρισμένον νὰ διανύσωσιν ὁμοῦ τὸ στάδιον τοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ καὶ ἁρμονίᾳ. Ἄλλ' αἱ φροντίδες, αἱ περὶ τῆς οἰκογενείας, τῶν τέκνων καὶ τῶν θυγατέρων μέριμναι, ἡ αὐταπάρνησις τοῦ ἀνδρὸς χάριν τῆς εὐημερίας τῆς οἰκογενείας του, εἶναι θυσίαι προκαλοῦσαι τὸν θαυμασμὸν καὶ τοῦ στωικωτέρου τῶν φιλοσόφων. Ἄν εἰς ταῦτα προσθέσῃς τὴν ἀτιμίαν, ἣτις δύναται νὰ προσέβῃ εἰς τὸν ἀνδρα ἐκ τῆς ἀνηθικότητος ἢ ἐλαφρότητος τῆς ἰδίας συζύγου, χάριν τῆς ὁποίας θυσιάζει τὸ πᾶν, ἔχεις πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς Ἀληθείας, ἔχεις πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς Καταστροφῆς.

Ὅσα σοὶ ἐξέθεσα περὶ τῶν κακῶν, ἅτινα δυνατὸν νὰ συνεπιφέρῃ ἡ συζυγικὴ σχέσις, βασιζονται εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀδυναμία, ἡ μωρία καὶ ἡ διαφθορὰ τοῦ ἀνθρώπου πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν ἐμόλυνε τὴν ἱερὰν ταύτην σχέσιν, ἀλλὰ εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν, εἰς ἣν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἰδική μας, ἡ ἀθέτησις τοῦ συζυγικοῦ συμβολαίου ἔλαβεν εἰς μίαν τάξιν τῆς κοινωνίας τὸν χαρακτῆρα κοινωτικοῦ ἔθιμου. Σοὶ εἶναι γνωστὸν τὸ ἀθάνατον ποιήμα

του μεγάλου ποιητοῦ Παρίνη (II giorno), διὰ τοῦ ὁποίου κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐσα-τύρουν εἰς τρόπον ἀπαράμιλλον τὸν τότε ἐπι-κρατοῦντα Serventismo τῆς πατρίδος του καὶ τὰς κακὰς ἕξεις τῆς κοινωνίας. Αἱ ἕξεις ἐκεῖ-ναι ἐξακολουθοῦσιν ἔτι καὶ σήμερον λυμαινό-μεναι τάξεις τινὰς τῆς κοινωνίας. Ὅπου ἀνω-τέρα συνακαστροφή, ὅπου ἀνώτερος κύκλος ἐ-κεῖ καὶ τὸ φάσμα τοῦ Ἔρωτος, μεταμορφωμέ-νου εἰς κακὸν δαίμονα, πλανᾶται προσπαθὸν νὰ ἀλλοιωσῇ σχέσεις καθιερωμένας ὑπὸ τῆς φύ-σεως, τῆς θρησκείας καὶ τῆς κοινωνίας. Ὁ Πα-ρίνης πρὸς ἐξήγησιν τῆς κοινωνικῆς ταύτης νό-σου ἐπλασεν ὠραῖον μῦθον, τὸν ἐξῆς:

«Κατ' ἀρχὰς ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης, Ἔρως, ἦτο πάντοτε φιλιωμένος καὶ ἀχώριστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ὑμεναίου (Γάμου). Ὡς διδυ-μοὶ ἀδελφοὶ ἕξων πάντοτε ὁμοῦ ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ. Ὁ Ἔρως ὅμως ἐνόησέ ποτε ὅτι ἦτο ἀνώτερος τοῦ ἀδελφοῦ του Ὑμε-ναίου κατὰ τὴν δύναμιν καὶ διεμαρτυρήθη πρὸς τὴν μητέρα του λέγων — Διατί ἐγὼ νὰ ἦμαι καταδικασμένος νὰ συζῶ πάντοτε μετὰ τοῦ Ὑμεναίου, ὅστις εἶναι ὑποδεέστερός μου; ἐγὼ τοξεύω καὶ αὐτὸς ἀπολαμβάνει ἀνέτως τῶν καρπῶν τῆς τέχνης μου· θέλω νὰ ἀποχωρισθῶ ἀπ' αὐτοῦ, θέλω νὰ εὐρύνω τὸν κύκλον μου καὶ διὰ τοῦ τόξου μου νὰ ῥίπτω τὰ βέλη μου ὅπου θέλω». Ἡ Ἀφροδίτη ἐχώρισε τοὺς δύο ἀδελ-φούς καὶ κατέστησε τὸν Ἔρωτα ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον τοῦ ἀδελφοῦ του Ὑμεναίου.»

Ἄλλὰ εἶναι καιρὸς νὰ τελειώσω. Συνέπεια τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων θὰ ἦτο ἡ ἀπο-στροφή καὶ ἡ πλήρης ἀποχὴ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ γάμου. Ἡ σχέσις αὕτη, ἡ σχέσις τοῦ γάμου, σκέπτεται καθ' ἑαυτὸν ὁ τίμιος ἄν-θρωπος, εἶναι τι ἀκροσφαλὲς καὶ δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὴν τιμιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Προτι-μότερον λοιπὸν νὰ ἀπέχω. Περιέργον πρᾶγμα! Πῶς ἠλλάξαν τὰ πρᾶγματα! Οἱ ἀρχαιότεροι καὶ ἀπλοῦστεροι τῶν ἀνθρώπων συνεβούλευον εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ ἀγαπητούς των τὸν γάμον, ὡς καταφύγιον κατὰ τῆς ἀτομικῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως. . .

Ὁ γάμος ὅμως εἶναι ἡ βᾶσις τῆς κοινωνίας, ἡ βᾶσις τοῦ κόσμου· χωρὶς αὐτοῦ ἀδύνατος ἡ ὑπαρξις τῆς κοινωνίας. Τὴν κοινωνικὴν ταύ-την ἀνάγκην μαρτυρεῖ καὶ ἐκφράζει αὕτη ἡ φύ-σις, εἰς τὸν νόμον τῆς ὁποίας ὑπακούουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἄλλ' ἡ σχέσις αὕτη ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ, πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἀ-ληθῆ αὐτῆς ὅρια.

Ἐγὼ σοὶ ἐξέθηκα κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ τὰς ἀσχημίαις καὶ τὰς παρεκ-τροπὰς τῆς σχέσεως ταύτης προσερχομένας ἐκ τῆς κακῆς ἀγωγῆς καὶ πιστεύω ὅτι περιέγραψα

τὴν νόσον συμφώνως πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἄν δὲ ἡ διάγνωσις εἶναι ἀληθῆς, εὐκόλος καὶ ἡ εὐ-ρεσις τῶν μέσων τῆς θεραπείας.

Ἐν Κερκύρα τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1883.

M.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐκδίδεται ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ κομψὸν εὐμέγεθες τεῦχος, περιέχον τὰ «Παιδικὰ Διηγήματα» τοῦ ἐκ τῶν συνεργατῶν ἡ-μῶν κ. Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου. Πάντες ὅσοι κη-δονται περὶ τῆς ὀρθῆς παιδείσεως τῶν τέκνων αὐτῶν ἂς ζητήσωσι νὰ προμηθευθῶσι τὸ ὠραῖον τοῦτο ἔργον. Διότι τὸ βιβλίον συγκεντρεῖ τόσῃν παιδαγωγικῇ δύνα-μιν μετὰ λεπτῆς τέχνης διακεχυμένην εἰς τρυφερώτατα διηγήματα, ἐνέχει τόσον εὐχυμον καὶ ὑγιᾶ τροφήν διὰ τὰς ἀπαλὰς τῶν παιδῶν ψυχὰς, ὥστε ἀδιστακτικῶς δυ-νάμεθα νὰ τὸ συστήσωμεν ὡς ἄξιον νὰ προτάσῃται παντὸς ἔλλου ἀναγνώσματος εἰς μόρφωσιν τῶν παιδῶν προωριζόμενου. Ὡς δεῖγμα τῶν παιδικῶν διηγημάτων λαμβάνομεν κατὰ τύχην ἐν ἐκ τῶν πολλῶν ἐν τῷ τόμῳ περιχομένων καὶ παραθέτομεν ἑνταῦθα — τὸ ἐπόμενον.

Σ. τ. Δ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

— Τὴν ἱστορίαν μας, θεῖε, τὴν ἱστορίαν μας ἐφώναζεν ὁ μικρὸς Ἀριστείδης.

— Καὶ αἱ ἐξετάσεις μας ἐτελείωσαν, καὶ ἄ-ριστα ἐπήραμεν, εἶπε καὶ ἡ Πηνελόπη.

— Λοιπὸν τὴν ὑπόσχεσίν σας!

— Τὴν ὑπόσχεσίν σας!

Καὶ ἐτοποιητήθησαν καὶ οἱ δύο, ἀδελφὸς καὶ ἀδελφῆ, πλησίον εἰς τὰ γόνατα τοῦ θεοῦ των Πλάτωνος καὶ ἠτοιμάσθησαν ν' ἀκούσουν τὴν διήγησίν του.

Ὁ θεὸς των Πλάτων ἐταξείδευσεν εἰς πολ-λὰ μέρη, εἶδε πολὺν κόσμον, ἀνέγνωσε πολλὰ βιβλία καὶ εἰζεύρει πολλὰς καὶ καλὰς ἱστορίας· καὶ ὅσας φηρὰς ὁ ἀνεψιὸς του καὶ ἡ ἀνεψιά του ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά των τοῖς διηγεῖται μίαν ἱστορίαν· τοῦτο δὲ συμβαίνει σχεδὸν κάθε βράδυ, διότι καὶ οἱ δύο εἶνε εὐτακτοὶ καὶ ἐ-πιμελεῖς.

Ἄλλὰ τῶρα δὲν ζητοῦν καμμίαν ἀπὸ τὰς συνειθισμένας ἱστορίας τοῦ θεοῦ των· ζητοῦν τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη νὰ τοῖς εἰπῇ ἂν πάrouν ἄριστα εἰς τὰς ἐξετάσεις των καὶ τὴν ὁποίαν περιμένουν μὲ τόσῃν ἀνυπομονησίᾳ ἕνα μῆνα τῶρα.

Ὁ θεὸς Πλάτων ἐκάθισε περισσύτερον ἀνα-παυτικῶς εἰς τὴν καθέκλαν του, ἐσκέφθη ὀλίγον, ἐβῆξεν ὀλίγον, καὶ ἔπειτα ἤρχισε:

— Μίαν ἡμέραν . . .

Ἄμα τὰ δύο παιδιὰ ἤκουσαν τὴν μαγικὴν αὐτὴν λέξιν, ἡ ὁποία εἰς τὴν ζωηρὰν παιδικὴν φαντασίαν ὑπόσχεται συγκινήσεις καὶ περιπε-τείας, δράκους καὶ βασιλοπούλας, μαγευμένους πύργους καὶ πτερωτὰ ἄλογα, βουνὰ ὅπου ἀνοι-γοκλείουν καὶ νεκροὺς ὅπου ἀναστήνονται μὲ τὸ ἀθάνατον νερὸν, μηλέας ὅπου ὀμιλοῦν καὶ